



Módszertani Hírlevél

2023. nyár

Változások az Országos Módszertani Munkacsoportban

Bizonyára már tapasztaltatok, hogy az Országos Módszertanban személyi változások történek.

A Munkacsoportunkban módszertani munkatárs lett Koncz Hédy, akit főképp a fogyatékos és pszichiátriai betegeket érintő kérdésekben kereshettek. 2023-tól öt új kolléga látja el a munkaközösségeink vezetői feladatait: Bendi-Varga Erika, Ivácson Tímea, Kalóné Paczák Hilda, Pálné Bereczki Éva és Papp Gábor.

Munkaközösségeink vezetői:

Munkaközösség	vezető	mobil	e-mail
Idős személyek részére biztosított bentlakásos intézményi ellátások Munkaközössége	Fülöp Szilvia	30/205-0033	fulop.szilvia@maltai.hu
Fogyatékos személyek részére nyújtott alapszolgáltatások Munkaközössége	Bendi-Varga Erika	30/633-5339	bendi.varga.erika@maltai.hu
Fogyatékos személyek részére biztosított bentlakásos intézményi ellátások Munkaközössége	Pálné Bereczki Éva	30/214-0865	bereczki.eva@maltai.hu
Gyermekjóléti, gyermekvédelmi és esélynövelő szolgáltatások Munkaközössége	Ivácson Tímea	70/988-8325	ivacson.timea@maltai.hu
Hajléktalan személyek részére nyújtott szolgáltatások Dunántúli Munkaközössége	Szaller Péter	30/237-6528	szaller.peter@maltai.hu
Hajléktalan személyek részére nyújtott szolgáltatások Északi- és Tiszavidéki Munkaközössége	Papp Gábor	30/407-7437	papp.gabor@maltai.hu
Szenvedély- és pszichiátriai beteg személyek részére nyújtott alapszolgáltatások Munkaközössége	Frankó András	30/201-1031	franko.andras@maltai.hu
Egészségügyi szolgáltatások Munkaközössége	Kalóné Paczák Hilda	30/760-2996	paczak.hilda@maltai.hu

Köszönjük a Munkaközösségek aktivitását, mely hozzájárul a Szeretetszolgálat szakmai közösségének megteremtéséhez, megerősödéséhez!

Felhívás!

Várjuk azon intézmények jelentkezését, akik szívesen megmutatnák a szakmai területen végzett tevékenységüket, tapasztalataikat, bemutatják programjaikat!

Szakmai szabályozók

A 2023. július-augusztusban hatályba lépő változásokról adunk áttekintést:

Gondozó/segítő munkaköröknél a megfelelő képzés teljesítése

Házi segítségnyújtásban, jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban, nappali ellátásban (kivéve pszichiátriai betegek nappali ellátása), valamint bentlakást nyújtó ellátásban a szakirányú szakképesítéssel nem rendelkező segítő / gondozó / ápoló a munkakörüknek megfelelő képzés teljesítésére kötelesek a foglalkoztatásuk megkezdését követő egy éven belül. A jogszabály pontosítja, hogy az általános iskolai végzettséggel rendelkező személyre is vonatkozik ez a kötelezettség. (SzCsM 6. § (15) bek. – hatályos 2023. VIII. 4.-től)

A munkakörüknek megfelelő képzés alatt a 14/2022. (IV. 29.) EMMI rendelet 1. § (1) bekezdés c)–e) pont szerinti képzéseket értjük:

- az idős személyek segítője,
- a fogyatékos személyek segítője,
- a pszichiátriai betegek*, szenvedélybetegek, hajléktalan személyek segítője (a továbbiakban: PSZH segítő)

* A 14/2022. (IV. 29.) EMMI rendelet szerinti munkakörnek megfelelő képzési kötelezettség nem vonatkozik a pszichiátriai betegek nappali ellátására, hiszen itt a létszámnormáknál nem előírás a segítő vagy gondozó foglalkoztatása (SzCsM. 6. § (15) és 2. mell).

Ha ezen munkakörökben a képzés teljesítésére kötelezett személy 2023. évben létesít foglalkoztatási jogviszonyt, munkakörének megfelelő képzés teljesítésére 2024. december 31-éig köteles. (SzCsM 129. §)

Műszakonkénti 1 fő célcsoportspecifikus képzéssel rendelkező személyek beosztása

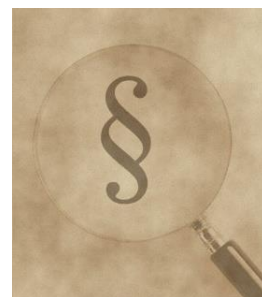
Kitölték az alábbi kötelező határidőt 2025. január 1-jéig:

A pszichiátriai beteg, szenvedélybeteg, demens vagy autista személyeket gondozó bentlakást nyújtó intézmények esetén a gondozó, ápoló és terápiás munkakörök vonatkozásában munkakörönként **legalább 1–1 fő**, az adott szakmai egység célcsoportjának megfelelő, e melléklet szerinti kiegészítő szakirányú képesítéssel rendelkező foglalkoztatott jelenlétét köteles **minden műszakban** biztosítani. (SzCsM 120. § (4) bek.)

Biztos Kezdet Gyerekház vezetője

A gyermekek esélynövelő szolgáltatásainak szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 40/2018. (XII. 4.) EMMI rendelet 2023.VIII.4-től hatályba lépő változásai:

- BKGYH esetében a rendelet pontosítja, hogy mit értünk rendszeres igénybevétel alatt: A Biztos Kezdet Gyerekházban feltételek fennállását a szolgáltatás igénybevételének megkezdésekor kell vizsgálni, és azokat az igénybe vevő gyermek tekintetében a szolgáltatás igénybevételének teljes időtartama alatt folyamatosan fennállónak kell tekinteni. (40/2018. EMMI rend. 3. § (4a) bek.)
- A BKGYH-ban vezetői munkakörben külön megnevezésre került, és a továbbiakban az a személy is foglalkoztatható, aki felsőfokú szociális vagy felsőfokú mentálhigiénés végzettséggel rendelkezik, valamint az a személy, aki egyéb felsőfokú végzettség mellett a BKGYH-ban eltöltött legalább két éves szakmai tapasztalattal rendelkezik (40/2018. EMMI rend. 7. § (2) bek. ad) és ag) pont)





Nevelőszülői hálózatunkat érinti az Ar. 2023.VII.28-tól életbe lépő, a 11/P. § kiegészítése:

(5b) A nevelőszülői hálózat és a gyermekotthon vezetője a gondozási helyek férőhely-nyilvántartási alrendszerében két munkanapon belül rögzíti, ha a fiatal felnőtt utógondozói ellátásának biztosítására vonatkozóan befogadó nyilatkozatot adott ki.

(5c) Ha a fiatal felnőtt utógondozói ellátásra irányuló kérelmét a gyámhatóság elutasítja, a nevelőszülői hálózat és a gyermekotthon vezetője az (5b) bekezdés szerinti adatrögzítést törli. Ha a törlés elmarad, a férőhely az (5b) bekezdés szerinti adatrögzítést követő hetvenegyedik napon automatikusan felszabadul.

A PKR-ben finanszírozott ellátások esetében fenntartóváltozáskor fontos pontosítások történtek a támogatás átadásával és elszámolásával kapcsolatban.

A támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről szóló 191/2008. (VII. 30.) Korm. rendelet kiegészült a 21/A. §-sal, hatályba lép 2023. július 28-tól:

21/A. § (1) Fenntartóváltozáskor az engedélyest átadó fenntartó által az átadott engedélyes után visszafizetendő támogatás és kamatai megfizetésére az engedélyest átvevő fenntartót is kötelezni kell, ha az engedélyest átadó fenntartóval szemben a pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt pénzösszegre vezetett végrehajtás részben vagy egészben eredménytelen volt.

(2) A kezelő szerv a fenntartóváltozást megelőzően az engedélyest átvevő fenntartó kérelmére – az engedélyest átadó fenntartó egyidejű értesítése mellett – tájékoztatást nyújt az engedélyest átadó fenntartó által az engedélyes után visszafizetendő támogatás és fizetendő kamat összegéről.

(3) Az engedélyest átvevő fenntartó fizetési kötelezettségének teljesítésére a 19–21. §-ban foglaltakat kell alkalmazni.

Engedélyes bejegyzése

2023.VII.22-től hatályos, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Sznyr.) változásai:

A szociálpolitikáért felelős miniszter a továbbiakban figyelembe veszi (a kiírt **kapacitás** erejéig) a területi lefedettséget, az ellátási szükségleteket, valamint a fenntartó szakmai tevékenységét a kapacitásokkal kapcsolatos döntésekben. (Sznyr. 19/A. § (2) bek.)

Tanyagondnoki szolgáltatás bejegyzése/módosítása esetén a bejegyzés alapjául szolgáló külterületre vonatkozó adat hiányában a KSH Hivatal adatait vagy a jegyző által kiállított igazolást kell figyelembe venni. (Sznyr 21. §)

Az **ideiglenes hatályú bejegyzéseket**, amelyek 2023. december 31-én vagy azt követően hatályukat veszítik, a KH hivatalból, kizárólag ellátási érdekből 2026. december 31-éig más jogszabályi felhatalmazás hiányában is meghosszabbíthatja. Erről a KH 2024. március 31-éig hozza meg a határozatát. A jogszabályi részből törölték azt a szakaszt, mely kötelezi a fenntartót a bejegyzéshez szükséges feltételek megteremtésére vonatkozó szakmai terv elkészítéséről. (Sznyr. 50. § (1) bek.)

A megváltozott munkaképességű munkavállalókról szóló 327/2012. (XI. 16.) Korm. rendelet több ponton is változott. Az értelmezésben a jelen Hírlevelünkben **bemutakozó Munkaerőpiaci Szolgáltató Központunk** segít. A változások hatályba lépnek: 2023.VIII.28-tól.

Fogyatékoságügyi tanácsadás

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rend.) 27/C. §-a szerint a család- és gyermekjóléti központok a fogyatékoságügyi tanácsadást a miniszter által jóváhagyott **módszertan** alapján nyújtják. (Hatályos: 2023.VIII.4-től)

Érdeemes áttekinteni ezt a [módszertani útmutatót](#).

A szolgáltatásról a következő Hírlevelünkben részletes tájékoztatót adunk.



Vezetőképzés

A vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet (a továbbiakban: Vkr.) 2023.VIII.4-étől hatályos változásai:

- A vezetőképzés alóli mentesség 2023.VIII.4-től vonatkozik a gondoskodáspolitikai menedzser végzettséggel rendelkező személyre, aki tudományos fokozattal is rendelkezik. (Vkr. 1. § (2) bekezdés f) pont)
- A képzésszervező által benyújtott pályázatok elbírálásába belép az NSZI, aki előzetesen megvizsgálja a pályázatot, és 15 napon belül felterjeszti a miniszternek elbírásra. A miniszter a kérelem benyújtását követő 30 napon belül írásban dönt a kijelölésről, döntéséről értesíti a képzésszervezőt. A képzésszervező a döntést tartalmazó értesítés átvételét követően kezdheti meg a vezetőképzést (Vkr. 10/B. § (3a)-(6) bek.)
- Az oktatási program ellenőrzésekor eddig az NSZI visszavonhatta a kijelölést, ezt most az NSZI értesítése alapján csak a miniszter teheti meg. (Vkr. 14. § (1b) bek.)

Pótvizsga a munkakörhöz kötött képzéseknél

Az egyes szociális szolgáltatásokat végzők képzéséről és vizsgakövetelményeiről szóló 81/2004. (IX. 18.) ESzCsM (a továbbiakban: 81/2004. ESzCsM) rendeletbe belekerült a **pótvizsga és pótvizsgadíj**:

- Nem felelt meg minősítés vagy igazoltan elmulasztott záróvizsga esetén a vizsgázó a sikertelen vagy elmulasztott vizsga időpontját követő következő képzési csoport záróvizsgáján pótvizsgát tehet (81/2004.ESzCsM 10. § (3a) bek.)
- Az NSZI által megjelentetett februári közlemények tartalmazzák a pótvizsgadíjat is (81/2004.ESzCsM 3. §)
- A képzőhellyel kötött képzési szerződésnek tartalmaznia kell a pótvizsgadíj mértékét és fizetésének módját (81/2004.ESzCsM 5. § (1) bek. f) pont)

Hatályba lép: 2023.VIII.4.

Szakképző intézmények

Az NM rendeletbe több helyen is beemelésre került a szakképző intézmény:

- **a család- és gyermekjóléti szolgálat** a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából szakképző intézményeknél szabadidős és közösségi programok megszervezését kezdeményezi (NM rend. 16. § b) pont)
- **az óvodai és iskolai szociális segítő** támogatást nyújt, és együttműködik a szakképző intézményekkel (NM rend. 25-26. § és 1. számú melléklet)

Hatályba lép: 2023.VIII.4.

Diakónus szakképzettség

Több jogszabályba is beemelésre került a diakónus szakképzettség:

- A szociális intézményekben szociális munkatárs lehet (SzCsM 3. számú melléklet)
- Bekerült az NM rend. 2. számú mellékletébe, a felsőfokú szociális szakképzettségek közé (NM rend. 2. mell.)
- Tanodában foglalkoztatható (40/2018. EMMI rend. 15. § (2) bek. u) pont)
- IJSZ-ben jogvédelmi képviselő lehet (381/2016. (XII. 2.) Korm.r. 4. § (3) bek.)
- Szociális szakértő lehet (92/2008. (IV. 23.) Korm. r. 1. § (3) bek. c) pont)
- A pedagógus munkakörben foglalkoztatottak illetménynövekedésénél figyelembe kell venni (257/2000. (XII. 26.) Korm. rend. 13. § b) pont)

A 2023/2024-es tanév rendje (30/2023. (VIII. 22.) BM rendelet):

A 2023/2024. tanévben a tanítási év első tanítási napja 2023. szeptember 1. (péntek) és utolsó tanítási napja 2024. június 21. (péntek). A tanítási év első féléve 2024. január 19-ig tart.

A tanítási napok száma 180 nap (kivéve: szakgimnáziumban 176 nap, gimnáziumban és szakiskolában 177 nap – a különbség a tanítás nélküli munkanapok miatt alakul így)

Őszi szünet: 2023. október 28. (szombat) - 2023. november 5. (vasárnap).

Téli szünet: 2023. december 22. (péntek) - 2024. január 7. (vasárnap).

Tavaszi szünet: 2024. március 28. (csütörtök) - 2024. április 7. (vasárnap).

Érettségi vizsgák: írásbeli 2024. május 3-tól, szóbeli 2024. június 5-től

Érdemes tudnunk róla, bár működésünket közvetlenül nem érintik:

2023.VII.22-től változtak az **időskorúak járadékára, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra, és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás** és felülvizsgálat szabályai (Szt. 25.§ (4) bek. és Szt 39. § (1) bek.)

2023.VIII.01-től az **örökbefogadással** kapcsolatban történtek pontosítások (Gyer. 43. § (1) bek., 46. § (1) bek.)

2023. július elsejétől a **Védőnői Szolgálat** az önkormányzatoktól a kórházak irányítása alá került. A védőnői tevékenység szakmai irányítását az Országos Kórházi Főigazgatóság (OKFŐ) látja el, azt a területileg illetékes kórházakban foglalkoztatott kollegiális védőnői mentorok végzik (a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. ESzCsM rendelet 6/A. §)

A Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központról szóló 333/2023. (VII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 333/2023. Korm.r.) 19.§ (1)-(2) bekezdései alapján, az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet 2023. augusztus 1. napjával beolvadás útján megszűnik, és általános jogutódja a **Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ (a továbbiakban: NNGYK)** lesz. A 333/2023. Korm.r. 15. §-a alapján, a Kormány a továbbiakban gyógyszerészeti államigazgatási szervként az NNGYK-t jelöli ki. Mindezekre tekintettel, a 333/2023. Korm.r. hivatkozott rendelkezései alapján a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Hatóságként az NNGYK, mint az OGYÉI jogutódja jár el.

Kitüntetettjeink



Interjú Varga Annamáriával

Fehér Eszter, módszertani munkatárs írása

Pintér Sándor belügyminiszter a Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetésben részesítette Varga Annamáriát, a Szeretetszolgálat Gondviselés Háza - Fogyatékosok és Időskorúak Otthona Ivánc intézményének vezetőjét. Az elismerést 2023. március 13-án adták át a Belügyminisztériumban.

Az ivánci és a csákánydoroszlói intézményeink az Őrségben, Magyarország nyugati kapujában találhatóak. Iváncon 150 fős fogyatékos személyek otthona mellett 30 férőhelyes lakóotthon és 50 fős idősek otthona működik. A csákánydoroszlói telephelyen 255 fogyatékkal élő személynek nyújtanak ápolást, gondozást az otthonban. Óriási, részben védett, részben megművelt terület tartozik a nagyrészt műemlékvédelem alatt álló épületekhez. Mindkét intézményben nagy hangsúlyt fektetnek az ott élő emberek foglalkoztatására, és a lakók a sportban is jeleskednek, hiszen több bajnoki, olimpiai érmet hoztak el, és messzeföldön híres a biokertészetük.

Az interjúra készülve felírtam magamnak 6-7 kérdést, ami képet adhatna egy olyan vezetőről, aki a Szeretetszolgálat legnagyobb intézményhálózatát vezeti. De a kérdésekről hamar megfeledeztem, bár részben választ kaptam rájuk. Annamáriával folytatott beszélgetésben engem is elragadott az Ő sodró lendülete. Az intézményeinek meglátogatása alatt tapasztaltam, hogy ez a kifogyhatatlan energia száll át a kollégáira, és a lakókra is.

Annamária nem szociális szolgálatra készült. Az élete úgy alakult, hogy egyik pályáról a másira irányították. Szülésznőként kezdett dolgozni egy kórházban, amikor felajánlották neki, hogy egy vadonatúj idősek otthonába menjen dolgozni. 2008-ban szintén nem a saját választása volt, hanem visszautasíthatatlan ajánlattal helyezték át az ivánci intézmény vezetésére. A megbízás fél évre szólt, nagy kihívás volt, Annamari szavaival: „ez is egy olyan döntése volt a jóistennek, hogy ő pontosan tudta, hogy miért kell, hogy engem ide küldjön”. Immár több, mint 15 éve tölti be ezt a posztot.

A díjátadóról mesélte, hogy az esemény körüli protokollszabályok súlya alatt alig tudott koncentrálni, a magas sarkú cipője mellett a magas rangú katonai vezetők vonták el a figyelmét. Ő volt az egyetlen civil, és korban is a legfiatalabb a díjazottak között.

Elhivatottságáról kérdezni sem kellett, mert személyiségéből áradt az emberek szeretete, az irányukba vetett hit. A munkatársai tisztában vannak azzal, hogy mik Annamária alapelvei, és ők ebben teljes mértékben ott vannak mellette-mögötte, sokszor előtte, és így egységként tudják ezt képviselni. „Munkatársaim többségének lehet, hogy diplomája van, lehet, hogy alapfokú iskolai végzettsége van, lehet hogy a szerencsésebbek van érettségije, de nagy többségnek aranyból van a szíve és nagyon jó szándékú emberek.”

„Mindannyian tudjuk, hogy nekünk ez a munkahelyünk, a lakóknak viszont az otthonuk és mi az otthonukban élünk velük együtt. Az a legfontosabb, hogy biztonságban legyenek, szeretetben legyenek, és nekünk ez a dolgunk, hogy ebben támogassuk-segítsük őket és ennek a feltételeit megteremtjük. Nagyon fontos, hogy jól érezzék magukat, érezzék azt, hogy fontosak, és hogy szeretve vannak. Ezt csak megfelelő tisztelettel és megfelelő mértékű alázattal lehet végezni.”

Annamáriának és munkatársainak kitartást, és további sok sikert kívánunk!

Bemutakozó

Papp Gábor, intézményvezető, munkaközösségi-vezető írása

A Szeretetszolgálat Szegeden 2008-ban nyitotta meg a **Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza Szegedi Hajléktalanellátó Központját** két telephelyen, ahol hajléktalan személyek nappali ellátása; utcai szociális munka és éjjeli menedékhely szolgáltatásokat nyújtunk.

A hajléktalanok munkaerő-piaci esélyei köztudottan csekélyek, valamint ebbe az irányba ható motivációja sem túl erős. Ez a két, párhuzamosan meglévő tényező – egymást erősítve – a kirekesztettség állapotát konzerválja.

Azért, hogy mindezt próbáljuk oldani a nappali melegedőben a kötelező szolgáltatások mellett egyre nagyobb hangsúlyt kap az álláskeresés segítése, önéletrajz írás megtanítása, valamint az állásinterjúknak hasznosítható érdemi tanácsok nyújtása.



Női foglalkozás Bagi Brigitta munkatársunk vezetésével

A 2021-es évtől kezdve egyre nagyobb figyelmet fordítottunk a **női hajléktalanok speciális** igényeire. Férfiakhoz képesti arányuk 2022-ben Szegeden 23%, viszont helyzetük kezelése az egyébként is összetett problémák miatt még nagyobb komplexitást igényel. Személyes beszélgetések során készített állapotfelmérésekből egyértelműen kiderült, hogy jelentős részük bántalmazott, kihasznált, permanensen traumatizált. Szolgálatunk a mentális problémák kezelésére külön szakembert vont be. A 2022. június végén zárult projekt segítette a szociabilitás, társadalmi integráció megvalósulását. A csoportfoglalkozások után a pszichológus szakvéleménye alapján felállított, az adott ügyfél egyéni megoldási

alternatíváira épülő traumatudatos egyéni esetkezelést a melegedő munkatársai folytatták.

Egészségügyi Centrum:

A hajléktalanellátó rendszer fejlődésében mindenképpen mérföldkőnek tekinthető a 2009. márciusában indult Egészségügyi Centrum, mert egészségügyi és szociális-egzisztenciális vonalon, párhuzamosan nyújt lehetőséget az ügyfelek felépülésére. Elsősorban kórházból kikerülő, de még lábadozásra szoruló hajléktalanok számára jött létre azzal a céllal, hogy az oda bekerülők – felépülést követően -, már ne az utcára, vagy hajléktalanszállóra kerüljenek vissza. Az ehhez szükséges szolgáltatások összekapcsolása az egészséges intézményi integráció szükségességének bizonyítéka. Egészségügyi személyzet mellett szociális munkások dolgoznak az ügyfelekkel. Sajnos az ellátotti populáció egészségügyi mutatója egyre rosszabb, így a korábbi célok egyre kevésbé tudnak megvalósulni. Az egészségügyi centrum további szolgáltatási eleme a hajléktalanok háziorvosi rendelője. A szegedi hajléktalanok többsége ide jár orvoshoz.



Kardos Mihály atya új kerekesszéket kapott

2023. évi programok

A nők helyzetének javítása mellett egyre nagyobb figyelmet fordítunk a **fiatalabb**, de még aktív korú ellátottak reintegrációjának megvalósítására. Tervezünk olyan külső szakembert bevonni a munkába, aki kifejezetten munkavállalási ösztönző és tanácsadói feladatokat látna el az ügyfélkör sajátosságait figyelembe véve. A hajléktalan populációra erősen jellemző *tanult tehetetlenséget* az ellátórendszer jelenlegi struktúrájában nehéz kezelni, de a *tanult optimizmus*, mint edukációs eszköz, jelentős elemévé válhat az integrációs stratégiáknak.



Az ismert nemzetközi események gazdasági és társadalmi hatásai miatt a **szegénygondozásban** megkerülhetlenné válik/vált a nappali melegedő. A nem hajléktalan, de egyre inkább elszegényedő rászorulóok száma jelentősen növekszik. A melegedő igyekszik a jogszabályi minimumokat meghaladó, de azok kereteit nem átlépő módon segíteni. Szorosabb együttműködést tervezünk a városban működő **Motivációs Műhely tanodával**. Ezt az együttműködést, egyrészt az elszegényedésből törvényszerűen következő iskolai teljesítményromlás, másrészt az oktatáspolitikai, mint szociálpolitikai szereplő prevenciós funkciója indokolja. Természetesen a nappali melegedő nem alakíthatja át magát családsegítő szolgáltatóvá, de a látóterébe és gondozásába került ügyfelek érdekében egyre tágabb keresztmetszetekben kell mozognia.

Fókuszban

A demenciával élő személyek gondozóinak, hozzátartozóinak segítése

Koncz Hédy és Krisztián Mária Kriszta, módszertani munkatársak írása

A Szeretetszolgálat idősek ápolását-gondozását végző 26 intézménye összesen 2106 engedélyezett ellátotti férőhellyel rendelkezik, régióként eltérő település- és férőhelyszámmal. Az egyházi fenntartású idősek bentlakásos intézmények férőhelyeinek 10,5%-át a Szeretetszolgálat tartja fenn. A Szeretetszolgálat 2017-től kezdődően összesen 19 intézményi egységgel gyarapodott (székhelyek és telephelyeik), amelyből tizenhatot a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságtól, hármat az önkormányzatoktól vett át.

A Szeretetszolgálat demens embereket ellátó szolgáltatórendszere 26 db bentlakásos ápolást-gondozást nyújtó otthonból és 5 nappali ellátást nyújtó intézményből áll. Jelenleg ebben a szolgáltatórendszerben a 2021. decemberi előzetes felmérés szerint 1964 fő ellátott közül 1085 fő olyan személy, akinél a demencia bármilyen tünetét megfigyelték, és 668 fő, aki demencia diagnózissal rendelkezik, ezért az ellátott különleges ellátást igényel.

2021. december és 2023. április között a Szeretetszolgálat által fenntartott intézményekben kutatást végeztünk. A kutatás, a Szeretetszolgálat demens betegeket ellátó rendszerének helyzetéről, leterheltségéről, az ellátottak állapotáról, a demenciával élők arányáról, valamint fizikai, szakmai környezetéről, az esetleges fejlesztési igényekről ad leíró jellegű helyzetelemzést. A kutatás célja, hogy az orvosi szakvéleménnyel rendelkező és/vagy reá demens normatívát igénylő ellátottak tekintetében pontos képet kapjunk az ellátottak jelenlegi egészségügyi és mentális állapotukról, a gondozási és terápiás célokról, azok megvalósításában fellépő nehézségekről. A kutatás 600 ellátottra, 100-120 gondozó-ápolóra, és 24 telephelyre irányult.

A felmérés szerint az ellátó rendszerünkben a tünetek azonosítása alapján a demens személyek számát több mint 950 főre becsülték. Mind maga a demencia betegség lefolyásának mechanizmusa, mind a demencia diagnózissal rendelkező személyek magas száma, kihívást jelent az ellátó rendszerünknek. Ugyanakkor ezek a kihívások csökkenthetők, abban az esetben, ha megtörténik a demencia korai felismerése. Prof. Dr. Kamondi Anita, az Országos Mentális, Idegyógyászati és Idegsebészeti Intézet Neurológiai szakmai igazgatója, 2023. április 4-én megszervezett szakmai napon, az alábbi – az ellátást érintő - szakmai indokokat fogalmazta meg a demencia korai felismerésével kapcsolatban:

1. Időben azonosítani lehet a demenciát okozó kezelhető betegségeket.
2. Felismerhetők a demenciát súlyosbító társbetegségek.
3. Időben megkezdődhet a gyógyszeres és nem-gyógyszeres kezelés.
4. Időben kialakítható a betegre szabott életvezetési és gondozási terv.



A kutatási eredmények megerősítették a személyközpontú szolgáltatások nyújtásának fontosságát a Szeretetszolgálat intézményeiben. Ez az idős, demens személlyel foglalkozó szakembertől olyan attitűdöt kíván, amely kerüli a címkézést, a sablonszerű gondolkodást és helyette a személy belső világából, preferenciáiból indul ki, e mentén halad, igyekszik a személy saját tempóját és szükségletét figyelni. Ahhoz, hogy ez az attitűd minden szakemberben ki tudjon alakulni, elengedhetetlen egyfajta tudatosságnak, szakmai minőségnek, kreativitásnak a jelenléte a mindennapi munkák, segítői tevékenységek során. Ezek az attitűdök képzések, kiscsoportos szakmai munkák során fejlődni tudnak, és erre az igényre reagálva valósítja meg az Országos Módszertani Munkacsoport a szakmai támogatást.

A Szeretetszolgálat nagy hangsúlyt fektetett arra, hogy a kutatás során az intézményekben a dolgozói igényekről, szükségletekről is képet kapjon. A majd 200 dolgozó által kitöltött kérdőív adatai alapján elmondható, hogy legtöbb dolgozó a saját intézményi környezetében várja a támogatást. A támogatás fontos eszközei között említik a továbbképzéseket, képzéseket és a módszertani fejlesztéseket szükségességét.

A kutatásban előzetesen feltárt adatok alapján látjuk, hogy az ellátotti kör az intézményi struktúra minden színterén nagyon magas szakmai kihívások elé helyezi a szolgáltatások nyújtásában dolgozó szakembereket, akár technikai dolgozó, szakmai munkatárs vagy ápoló-gondozó szakemberi minőségben vesz részt a munkában. Arra a kérdésre, hogy ahhoz, hogy a szakmai munkáját jobban tudja végezni, milyen támogatást vár a dolgozó, az elsők között a megfelelő szakmai létszám, megfelelő eszközök biztosítása, az elismerés, valamint a szakmai támogatás szerepelt.

Ezért is fontos egyrészt a munkatársak szakmai kompetenciájának fejlesztése, a szakmai támogatások nyújtása, másrészt, hogy a munkatársak helyi és központi támogatásokban részesüljenek: legyenek információik arról, hogy nehézségeikkel, kihívásaikkal szervezeten belül hova tudnak fordulni, annak érdekében, hogy minden máltai dolgozó „jó segítő” tudjon lenni saját munkakörében.

Információnyújtás és tanácsadás **hozzátartozóknak és családtagjaikat gondozóknak**

A demencia kórral diagnosztizált idősök családtagjai részére szervezett **Hozzáértő találkozóra 2023. március 7-én a magyar Máltai Szeretetszolgálat dombóvári Gondviselés Háza Arany Sziget Idősek Otthonában** került sor.

Az intézményvezető az intézmény étkezőjében fogadta a nagyszámú érdeklődőt. A rendezvényen előadást tartott Szabó Zoltán dr. pszichiáter, természetgyógyász, az intézmény rendszeresen kijáró orvosa a demenciák kialakulásáról, megjelenéséről, megelőzéséről, valamint gyógyszeres és nem gyógyszeres kezelési lehetőségeikről.

Az előadáson megtudhattuk, hogy a feledékenység önmagában korfüggő, nem okoz intellektuális hanyatlást, ugyanakkor figyelni kell a kísérő tüneteket, hogy időben kerüljön felismerésre a betegség. A mentális hanyatlás tüneteinek felismerése többszintű folyamat, szükséges a kórelőzmény ismerete, a beteggel együtt élők, az őt ellátó személyektől származó információk, neurológiai-, pszichés-, labor-, teszt és képalkotó vizsgálatok.

Az előadó két típusú kórelőzménnyel kialakult demenciáról beszélt részletesebben, az Alzheimer-kór és az érederetű (vaszkuláris) demencia kialakulásának lehetséges tényezőiről.

A terápiás lehetőségeknél bemutatásra kerültek a demencia és a demenciában előforduló magatartási és pszichés tünetekre eredményesen használt különböző gyógyszeres és természetes kezelések. A nem gyógyszeres kezelési lehetőségek között elsődleges a rendszeresen alkalmazott memóriatréning, melynek részeként fontos egyrészt a rutinfeladatok kialakításában, megtartásában nyújtott segítség,

A találkozó végén a résztvevők kérdéseket tehettek fel az intézmény dolgozóinak és az előadónak. A visszajelzések szerint a résztvevő hozzátartozók fontos tájékoztatást kaptak attól a szakembertől, aki a demencia kórképpel rendelkező idős szerettük mentális állapotát, annak változásait, kezelését kíséri figyelemmel.



A PostART Kávézó adott otthont **2023. március 21-én Budaörsön az első Alzheimer Café** rendezvénynek. A megjelentek magas száma is jelzi, hogy nagy érdeklődésre okot adó témáról volt szó, a demenciáról és a megfelelő demencia gondozásról. A prezentációt követően aktív konzultáció alakult ki a témában, a résztvevők bátran kérdeztek az előadótól és megosztották tapasztalataikat.

A program a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Országos Módszertani Munkacsoport támogatásával, a Gondviselés Háza Szociális Szolgáltatásokat Nyújtó Integrált Intézmény szervezésében és a Modus Alapítvány prezentálásában valósult meg.

Bíró Valéria intézményvezető rövid köszöntőjét követően Madár Csaba országos módszertani munkacsoport vezető ismertette a jelenlévőkkel a program célját és szakmai szerepét. A téma előadója Cserbán Anca szociálpolitikus volt, aki beszélt a demencia tüneteiről, fajtáiról és szakaszairól, a korai felismerés fontosságáról. Kiemelte, hogy aktív mozgással és memóriatréninggel karban tudjuk tartani magunkat. A beszélgetés interaktívvá vált akkor, amikor a hozzátartozók nehézségeiről, kihívásairól folytatódott az előadás. A programsorozat következő találkozóját is hasonló nagy érdeklődés kísérte.

Erőforrásaink

„Álom-munka-társ” – Honnan/hogyan szerezzünk (jó) kollégát?

Benkőné Lengyel Melinda, szervezetfejlesztési vezető írása

Álommunkatárs. Létezik ilyen? Kinek, mit jelent? Hogyan lehet megtalálni? És még inkább, hogyan lehet megtartani? Ilyen és ehhez hasonló kérdésekre kerestük együtt a válaszokat Szolnokon – a Fogyatékos személyek részére nyújtott bentlakásos intézményi ellátások munkaközösségének, és Hevesen – a Fogyatékos személyek részére nyújtott alapszolgáltatások munkaközösségének szakmai találkozóin.



Az előadásra és az együtt gondolkodásra szánt idő arra volt most elegendő, hogy több témát érintsünk, egy-két gondolatot elmondjunk róluk, de részleteibe menően most nem fejtettük ki őket.

Az előadásom elején röviden beszéltem egy magyarországi vezetőik körében végzett kutatásról, hogy milyen üzleti kihívásokkal számolnak ők 2023-ban. A leggyakrabban említett első öt tétel olyan témakört jelent idén, ami a tavalyi évi felmérésben meg sem jelent a listán. A gyorsan változó világunkban azok a megoldások, amik évek óta működtek, már nem jelentenek garanciát a sikerre. Ezután együtt összegyűjtöttünk pár gondolatot a jelen kihívásait illetően, majd a

munkaerőhiány témáját boncolgattuk okok és statisztikai adatok mentén.

A munkavállalói életciklust alapul véve beszélgettünk azokról a területekről, amelyekre nekünk is van ráhatásunk, ahol van még lehetőségünk a fejlődésre:

Toborzás-kiválasztás

1. Toborzás előkészítése (mi mindent kell végig gondolnunk a hirdetés megfogalmazásáig)
2. A folyamatot milyen, már meglévő eszközök támogatják (pl.: Online toborzási rendszer)
3. Miben nyújthat segítséget a már meglévő „Munkaerő-keresés és kiválasztás módszertani és gyakorlati kézikönyv”
4. Játékos feladaton keresztül megtapasztalhattuk, hogy milyen könnyen visznek minket tévútra az első benyomások

Munkaerő megtartása

5. Beillesztés (onboarding) – nem csak vezetői, hanem munkatársi feladat is!

Motiválás

6. Kezdjük a „miért”-tel, és ne a „mi”-vel!
7. Milyen motivátorok vannak?
8. Motiválni egyénre szabottan érdemes

Az előadás végét egy játékkal zártuk: mindenki megtalálta a saját mindent vivő bizonyos 6. kártyáját. Köszönöm a munkaközösség vezetői meghívását, s bízom abban, hogy hamarosan részletesebben is beszélgethetünk egy-egy most csak érintett témával.

Kitekintő

Munkaerőpiaci Szolgáltató Központ

Előd Ágnes, a Központ vezetőjének és Végh Miklós, projektkoordinátor írása

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Országos Központjában 2013-óta önálló szervezeti egységként foglalkozunk különböző munkaerőpiaci programokkal. Kiemelt tevékenységeink a rehabilitációs foglalkoztatás országos és intézményi szintű támogatása és hátrányos helyzetű álláskeresői csoportok munkaerőpiaci támogatása különböző projektkonstrukciókban.

A különböző hátránnyal induló álláskeresők munkaerőpiaci segítése

Alap-szolgáltatásunk az egyéni munkaerőpiaci tanácsadás és munkaerőpiaci mentoráció, ahol magyar- és Magyarországon élő külföldi állampolgároknak is nyújtunk álláskeresést és elhelyezkedést támogató szolgáltatásokat.

Az elsősorban hazájukat különböző okokból elhagyni kényszerülő külföldiek 2016. óta kaphatnak munkaerőpiaci segítséget tőlünk. Ügyfeleink jelenleg főként a Szeretetszolgálat repatriációs és lakhatási programjaiban részt vevő venezuelai, afgán, iráni, pakisztáni állampolgárok, illetve tavaly óta az Ukrajnából menekülő ukrán- és kettős állampolgárok is. Álláskereső irodánk szolgáltatásait kiegészítve külföldön szerzett szakképzettségek és oklevelek ekvivalencia ügyintézésében is segítséget nyújtunk. Csatapunkban humán erőforrás szakemberek, szociális szakemberek, illetve projektek koordinációjában és támogatásában is jártas szakemberek dolgoznak több tolmács bevonásával.



Központunk tagja az Incorpora Programnak, melynek fő célja olyan szervezetek összefogása, ahol a munkaerőpiaci szempontból hátrányos helyzetű álláskeresők nyílt munkaerőpiaci és társadalmi integrációja a cél (<https://incorpora.hu/>). A program munkaerőpiaci szolgáltatásai ingyenesek és nyitottak bárki számára, aki valamely okból elakadással küszködik a munkaerőpiaci integráció és re-integráció terén. A hátrányos helyzetűek elhelyezését célul kitűző ernyőkezdeményezés Magyarországon 2016. júniusában indult, a Szeretetszolgálat 2018-ban csatlakozott a programhoz és 2019 óta látjuk el mi a szakmai és projekt koordinációt. Jelenleg 5 különböző civil szervezet munkaerőpiaci szakemberei dolgoznak szorosán együtt. 2020 tavaszán, reagálva a covid19 vírus okozta helyzetre szervezetünk koordinációjával egy online felületet fejlesztettünk ki, amit az álláskereső emberek számára ingyenesen elérhetővé tettünk: <https://munkatanacsadas.maltai.hu/>. Az online munkatanácsadás 2020. májusában indult és ezt a felületet továbbra is használjuk, már nemcsak magyar, de angol és ukrán nyelveken is.



**Hisszük, hogy mindenféle élethelyzetben
a sikeres társadalmi integráció/re-integráció alappillére
a tartós, megélhetést biztosító, biztonságos munkahely megszerzése,
ezért kiemelt célunk, hogy támogassuk a hozzánk fordulókat
ezen cél elérésében.**

Bővebb információ: <https://munkatanacsadas.maltai.hu/rolunk/>

Máltai Történelem

Búcsú a Vonattól

Szám-Varga Ágnes KMR szakterületi vezető
és Kenesey Balázs, intézményvezető írása

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Vonat Éjjeli Menedékhelye

1993. december 6-án kezdte meg működését Budapesten a Nyugati pályaudvar egyik külső vakvágányán. Az Intézmény kilenc vasúti kocsiból lett kialakítva, melyek eredetileg az NDK hadsereg sebesültszállító vagonjai voltak, melyek jellemzően a 60-as évek második felében készültek.

1992 telén a Duna budapesti szakaszán egy hajón fogadta a Szeretetszolgálat a fedél nélkül maradt rászoruló embereket. Ezt pótlandóan született meg az ötlet Vecsei Miklós fejében, hogy jó lenne vasúti kocsikban elszállásolni a hajléktalanokat. Az ötletet tették követték, így Szent Miklós napján megnyithatott eme egyedülálló hajléktalan szálló, melyhez a területet a MÁV a megállapodás alapján ingyen biztosította.

A máltai mondás így szól: **Elment a Hajó és jött a Vonat.**

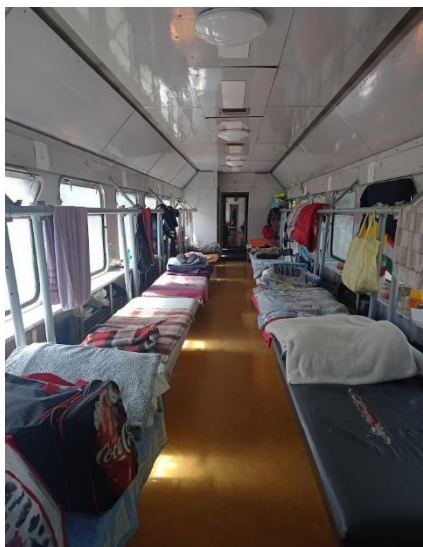
Az Intézmény kizárólag férfiak számára nyújtott éjjeli menedéket. Az elhelyezés emeletes ágyas rendszerben, vas állványhoz rögzítve hagyományos hordályakon történt. A szálló működésének első éveiben, mivel a hajléktalan ellátórendszer még kezdeti stádiumban volt – így még csak kevés férőhelyet tudott biztosítani a rászorulóknak –, előfordult, hogy egy hideg téli napon 147 férfi töltötte itt az éjszakáját, a 120 fő fölötti létszámok pedig mindennaposak voltak.

Büszkék vagyunk arra, hogy a nálunk szállást kérő embereknek minden este tudunk betevő falatot adni. A tisztálkodási lehetőség is természetesen biztosított volt számukra. Fontosnak tartottuk azt a gondolatot, hogy azért, mert valaki hajléktalan, attól még nem kell úgy kinéznie. Évek múltával az Intézményt korszerűsítettük, a hordályokat a vázukra szerelt műbőr bevonatú ágyakra cseréltük, illetve a fűtés is korszerűsítésre került. A kezdeti vegyes tüzelésű kazánokkal történő fűtést tartályos gázzal helyettesítettük.



Joggal merülhet fel a kérdés, hogy miért szeretnek hajléktalan emberek vasúti kocsikban lakni? Nos, erre ők maguk adták meg a választ. Azért, mert **egy köztes létforma az utca és egy kőépület között, ahol biztonságban érezhetik magukat.**

Most közel 30 év működés után új időszámítás kezdődik. A „Vonat”, az éjjeli menedékhely szolgáltatás terveink szerint, 2023. ősztől egy jelenleg munkásszállóként működő épületben fog tovább működni a XI. kerületben.



Felhívás!

Várjuk azon intézmények jelentkezését, akik szívesen megmutatnák a szakmai területen végzett tevékenységüket, tapasztalataikat, bemutatják programjaikat!